**Stellen gipsblokken**

Het plaatsen van een wand van blokken (meestal gipsblokken). Waar nodig worden profielen geplaatst en worden de blokken op maat gezaagd. De lijm wordt aangemaakt en de blokken worden gelijmd.

**De belangrijkste risico's bij het stellen van blokken zijn:**

- Fysieke belasting
- Gevaarlijke stoffen
- Lawaai
- Onveiligheid

## Fysieke belasting

Er is sprake van fysiek zwaar belastend werk. Dat wordt veroorzaakt door de combinatie van het tillen van de blokken en de werkhouding. De hoogte waarop de blokken worden afgenomen van de tussenvoorraad en de hoogte waarop ze worden weggezet is sterk van invloed op de belasting. De gipsblokken worden regelmatig getild met twee handen in een niet optimale asymmetrische houding, met een frequentie van > 1 maal per minuut. Het gewicht van een gipsblok is meestal 18 kg (soms zwaarder). Ook worden lijmzakken (25 kg), emmers water en de emmer met lijm getild. De gipsblokken worden over kleine afstanden gedragen.

### Te nemen maatregelen:

### Bronmaatregelen

- Gebruik lichtere blokken (14 kg) of zwaardere blokken die mechanisch worden geplaatst zoals prefab binnenwanden.
- Gebruik kleinere / lichtere blokken in onderste en bovenste laag; aanbrengen daarvan is het meest belastend.
- Plaats de onderste en bovenste laag op de korte zijde (hoogkant); dat leidt tot minder diep bukken en minder hoog reiken. De onderste laag hoogkant verwerken is alleen mogelijk bij een vlakke vloer.
- Gebruik een werk- / zaagtafel met de juiste werkhoogte.
- Het aanpassen van de werkhoogte en de inzet van mechanische hulpmiddelen zijn het meest effectief om gezondheidsklachten te voorkomen. Het gebruik van 14 kg blokken is minder effectief omdat het aantal handelingen toeneemt.
- Verrijdbaar frame voor een verhoogde plaatsing van de lijmkuip.
- Gebruik een stabiele stukadoorstrap die is afgestemd op een verdiepingshoogte van 260 cm (traphoogte 60 cm).
- Verplaats zwaar materieel zoals blokkenknipper en zaagtafel machinaal.

### Collectieve maatregelen

- Vlakke / opgeruimde ondergrond en looproute.
- Voorlichting over juiste werkhouding. Houd hierbij rekening met anderstaligen.
- Taakroulatie.

### Individuele maatregelen

- Vraag bij tillen en dragen van zware materialen / materieel zoals de blokkenknipper een collega om hulp.
- Bij geknield werken kniebescherming.

**Meer informatie**

- A-blad Metselen en lijmen
- A-blad Tillen
- Beroepenfolder Gipsblokkensteller
- Checklist Persoonsbegaanbaarheid afbouw- en onderhoudsbranche
- Informatie over PBM

## Gevaarlijke stoffen

Bij het aanmaken van lijmmortel is blootstelling via inademen mogelijk aan stof. De actiewaarde voor hinderlijk stof (respirabel stof 5 mg/m³ gemiddeld over een werkdag en inhaleerbaar stof 10 mg/m³ gemiddeld over een werkdag) kan daarbij kortdurend worden overschreden. Bij het zagen van gipsblokken met een cirkelzaag zonder afzuiging komt veel stof vrij. Daarbij wordt de actiewaarde voor hinderlijk stof vaak ver overschreden, concentraties tot 100 mg/m³ zijn mogelijk. Indien met afzuiging wordt gewerkt of indien de blokken worden geknipt ligt de stofconcentratie onder de actiewaarde.

### Te nemen maatregelen:

### Bronmaatregelen

- Blokken op maat aanleveren, zodat zagen niet meer nodig is.
- Toepassing van verdieping hoge elementen die mechanisch geplaatst worden.
- Zagen met een handzaag in plaats van een cirkelzaag.
- Blokken op maat knippen. De blokkenknipper is echter dermate zwaar dat verplaatsen door 2 personen moet gebeuren. Het apparaat is daardoor voor gebruik in de woningbouw minder geschikt.
- Door een goede planning / afwisseling van laagkant en hoogkant lagen kan de hoeveelheid zaagwerk worden beperkt.
- Cirkelzaag voorzien van stofafzuiging.

### Collectieve maatregelen

- Een industriestofzuiger voor opruimen van stof.
- Stof regelmatig opruimen, tenminste aan het eind van de werkdag.
- Goede ventilatie.

### Individuele maatregelen

- Handschoenen.
- Ademhalingsbescherming (tenminste P2 kwaliteit).

**Meer informatie**

- Aandachtspunten bij de aanschaf van stofzuigers (PDF)
- Algemene informatie over het risico (schadelijk) stof (PDF)
- Arbouw-advies Ademhalingsbescherming
- Stofbeheersing in de afbouw- en onderhoudsector

## Lawaai

Blootstelling aan het geluid van de zaagmachine. Tijdens het zagen zijn geluidsniveaus mogelijk van circa 100 dB(A). De gemiddelde blootstelling overschrijdt in het algemeen de bovenste actiewaarde voor geluid (85 dB(A), gemiddeld over een werkdag).

### Te nemen maatregelen:

### Bronmaatregelen

- Geluidgedempte zaagmachine / zaagblad.
- Op maat maken van blokken met een handzaag of blokkenknipper in plaats van een cirkelzaag.
- Materialen op maat aanleveren.

### Individuele maatregelen

- Gehoorbescherming (kap of otoplastieken).

**Meer informatie**

- Beroepenfolder Gipsblokkensteller
- Keuzetabel Gehoorbeschermingsmiddelen (PDF)
- Keuzewijzer Gehoorbeschermingsmiddelen

## Onveiligheid

Er is kans op vallen van hoogte door ontbreken van leuningwerk langs randen of sparingen. Ook kan men bekneld raken door omvallen van gestapelde blokken of door omvallen van de wand. Ongevallen zijn mogelijk door het aanraken van het bewegende zaagblad. Dat kan optreden bij onoordeelkundig gebruik, door niet gebruiken van de noodzakelijke beveiligingen, of door struikelen. Verder is er kans op struikelen over materialen of snoeren.

### Te nemen maatregelen:

### Bronmaatregelen

- Gebruik elektrisch geïsoleerd handgereedschap, herkenbaar aan VDE-teken.
- Gebruik een stabiel opgestelde werktafel.
- Veilige werkplek (volgorde werkzaamheden, veilige aanvoerroute, opslag, afzettingen, steigers en dergelijke).
- Gekeurd / veilig materieel en gereedschap.

### Collectieve maatregelen

- Het hanteren op een ladder of trap van gereedschap of materialen van meer dan 10 kg is niet toegestaan, evenmin als gereedschap waarmee op de gebruiker een momentkracht kan worden uitgeoefend van meer dan 100N (10 kgf).
- Bij gebruik van een rolsteiger moeten alle wielen van de steiger geremd staan en zijn beveiligd tegen wegdraaien.
- De werkvloer van een rolsteiger moet rondom voorzien zijn van een heup- en knieleuning en een kantplank.

### Individuele maatregelen

- Veiligheidsschoenen.
- Gelaatsscherm of veiligheidsbril.
- Handschoenen.

**Meer informatie**

- A-blad Ladders en trappen
- A-blad Rolsteigers
- Beroepenfolder Gipsblokkensteller
- Checklist Persoonsbegaanbaarheid afbouw- en onderhoudsbranche
- Informatie over PBM